Gedragsprotocol

Schooljaar 2023-2024

IKC De Eglantier

Inhoudsopgave

1. **Inleiding**
   - 1.1. **Normen, waarden en gedrag**
   - 1.2. **Maatregelen**

2. **Persoonlijke leerdoelen op De Eglantier**

3. **Methode sociaal-emotionele vorming**
   - 3.1. **Kijk! in groep 1 en 2**
   - 3.2. **Kijk! in groep 3 t/m 8**

4. **(ANTI) Pestprotocol**

5. **Protocol ongewenst gedrag**

6. **Algemeen stappenplan**

1. Inleiding

Het pedagogisch klimaat is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van leerlingen en leraren op school. Een goed pedagogisch klimaat draagt bij aan het welbevinden van leerlingen en leraren en leidt tot betere leerresultaten en meer werkplezier. Dit is terug te vinden in de visie van de school.

Integraal kindcentrum De Eglantier is dé plek voor onderwijs, kinderopvang, opvoeding en ontwikkeling van kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Wij begeleiden kinderen in een veilig pedagogisch klimaat tot het worden van wereldburgers, door persoonlijke vaardigheden aan te bieden.

Het uitgangspunt is om te zorgen voor een goed pedagogisch klimaat in de school. Door in gesprek te gaan en te blijven met leerlingen, ouders en vrijwilligers, vanuit een positieve blik kunnen (kleine) gedragingen in gesprek met elkaar worden opgelost.
Dit protocol gaat over te nemen maatregelen die gewenst gedrag bevorderen. Hierin wordt elke situatie en elk persoon als uniek gezien en wordt het protocol als leidraad gebruikt.

Door een kind in te schrijven op IKC De Eglantier gaan ouders/verzorgers akkoord met dit protocol. In de kalender wordt over het bestaan van het protocol gecommuniceerd.

1.1. Normen, waarden en gedrag

Onderwijs wordt gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van school en ouders. Om goed onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat leraren, ouders, vrijwilligers en leerlingen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Hiertoe hebben wij gedragsregels (persoonlijke doelen), die de basis vormen voor een goed en veilig pedagogisch klimaat. Iedereen, onder wie de leerlingen, de teamleden, de vrijwilligers, de ouders en anderen, wordt geacht zich aan die gedragsregels te houden, zich er verantwoordelijk voor te voelen en elkaar erop aan te spreken.

1.2. Maatregelen

Wanneer leerlingen, teamleden, ouders, vrijwilligers en anderen zich niet aan de gedragsregels houden kunnen maatregelen worden genomen.

- De maatregelen naar leerlingen staan in dit protocol nader beschreven.
- Teamleden dienen professioneel te werken en te handelen. Bij overtreding van de gedragsregels worden de teamleden aangesproken op hun verantwoordelijkheden in relatie tot hun taak en/of functie.
- Ouders/verzorgers, die de gedragsregels (o.a. door fysiek en/of verbaal geweld) overtreden in en nabij de school, worden hierop aangesproken. Indien de communicatie met de ouders niet meer open, opbouwend en constructief kan plaatsvinden, wordt de communicatie gestaakt (afkoelperiode) en uitgesteld tot een later moment. Wanneer er geen vertrouwen is, de basis voor een open, opbouwend en constructieve communicatie in de school, dan adviseert de directie de ouders/verzorgers een andere school voor hun kind te kiezen.

2. Persoonlijke leerdoelen op IKC De Eglantier

Leerlingen op IKC De Eglantier worden op een zodanige manier onderwezen dat zij de volgende persoonlijke eigenschappen ontwikkelen en zich eigen maken:

1. Onderzoek
2. Aanpassingsvermogen
3. Veerkracht
4. Moraliteit
5. Communicatie
6. Zorgzaamheid
7. Samenwerking
8. Respect

Het hoofddoel van de persoonlijke leerdoelen is om leerlingen als wereldburgers op te voeden. Om dit doel te bereiken worden de 8 persoonlijke leerdoelen in alle vakken van het curriculum geïntegreerd van groep 1 t/m groep 8. Tevens worden de persoonlijke leerdoelen uitgedragen in het schoolleven. Ook gebeurt dit door het visueel te maken in de klas en de school. De persoonlijke doelen zijn niet leeftijdsgebonden en zijn van toepassing in en rond de school.

Hieronder worden de 8 persoonlijke doelen in subdoelen ondergebracht. Een of meerdere doelen kunnen in de lespraktijk worden geïntegreerd in vakgebieden.

1. **Onderzoek**

- Onderzoekende vragen stellen die betrekking hebben op een studiegebied.
- Naar aanleiding van deze vragen onderzoek plannen en uitvoeren.
- Uit hun onderzoek betrouwbaar bewijsmateriaal verzamelen.
- Uit dit bewijsmateriaal verdedigbare conclusies trekken.
- Conclusies aan bredere kwesties relateren.
- Nieuwe rollen, ideeën en strategieën voorstellen en onderzoeken.

2. **Aanpassingsvermogen**

- met teleurstellingen omgaan.
- omgaan met onbekende situaties.
- een taak met zelfvertrouwen benaderen.
- zich in verschillende situaties op zijn/haar gemak voelen.

3. **Veerkracht**

- Aan een opdracht werken totdat deze af is.
- Eventuele problemen signaleren en zelf oplossen.
- Op een juiste manier omgaan met uitgestelde aandacht.
- opnieuw iets proberen als iets niet lukt.

4. **Moraliteit**

- Reflecteren op zijn eigen kunnen.
- Reflecteren op zijn eigen werk.
- Op een juiste manier reageren op de mening van een ander.
- Op een juiste manier zijn/haar eigen mening geven.
- Hun eigen morele standpunt ontwikkelen.
- Naar hun eigen morele standpunt handelen.
- Beweegredenen aangeven voor hun daden.
- Een evenwicht vinden tussen conventionele ideeën en flexibelere manier van denken.
- Terugkijken op wat zij hebben geleerd en welke gevolgen dit heeft voor hun eigen leven en dan van anderen.
- Hun eigen zwakke en sterke punten herkennen.
- Manieren aangegeven en daarnaar te handelen om hun sterke punten te ontwikkelen en hun zwakke punten te overwinnen.

5. **Communicatie**
- Duidelijk maken wat zij bedoelen door gebruik te maken van passende verbale- en non-verbale communicatievormen.
- Diverse middelen en technieken gebruiken als hulpmiddel bij hun communicatie.
- In meer dan één taal communiceren.
- In verschillende contexten en met verschillende soorten publiek communiceren.

6. **Zorgzaamheid**
- Zorgen voor elkaar.
- Diverse denkvaardigheden gebruiken voor het oplossen van problemen.
- Meedenken in en over situaties en onderwerpen.

7. **Samenwerking**
- Naast en samen met andere werken om activiteiten te ondernemen en bepaalde doelen te bereiken.
- Begrijpen dat mensen verschillende rollen in groepen hebben.
- In een groep verschillende rollen aannemen.
- Op verschillende manieren samenwerken.

8. **Respect**
- Kennis hebben van verschillende behoeften van mensen, andere levende wezens en de omgeving.
- Respect hebben voor de verschillende behoeften van mensen, andere levende wezens en de omgeving.
- Respect hebben voor andere standpunten en kunnen hier ook over nadenken.
- Kennis hebben van een groot aantal denkbeelden, culturen en tradities en respecteren.
- Handelen naar verschillende behoeften van mensen, andere levende wezens en de omgeving.

Voor de persoonlijke doelen zijn de volgende afspraken in de school:
- In november en april vullen de leerkrachten de observatielijst voor sociale competenties in.
- De leerkracht analyseert in de signaleringslijst de resultaten.
- Naar aanleiding van de analyse maakt de leerkracht een plan en zet een persoonlijk doel centraal, dat aansluit bij het domein waar de groep het meest op uitvalt.
- De roos en de fases van het persoonlijk doel worden zichtbaar in elke klas opgehangen.
- Tijdens de informatieavond wordt stilgestaan bij de roos van persoonlijke doelen.

3. Methode sociaal-emotionele vorming

IKC De Eglantier werkt met het volgende aanbod sociaal-emotionele vorming.

Van groep 1 t/m 8 wordt de sociaal-emotionele vorming gemonitord en in kaart gebracht door middel van de observaties en registraties in de methode *Kijk!* bij de groepen 1 en 2 en *Kijk! op Sociale Competentie* bij de groepen 3 t/m 8.
De resultaten van de observaties worden op groepsniveau en op schoolniveau gemonitord.
Vanaf groep 6 vullen de kinderen ook zelf de lijst in.
KIJK! dient ook als hulpmiddel bij het voeren van oudergesprekken over de ontwikkeling van een kind (met ouders, collega's of externen) en als uitgangspunt voor handelingsgericht werken.

3.1. Kijk! in groep 1 en 2

In de kleutergroepen wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling gevolgd en geanalyseerd met Kijk!.
De leerkracht observeert kinderen dagelijks tijdens met name betekenisvolle speel- werkmomenten.
Hiervan worden aantekening in het dagboek in KIJK! webbased registratie gemaakt.
Twee keer per jaar registreert de leerkracht op basis van observaties de ontwikkeling van elk kind op alle ontwikkelingsfasen. Op het individueel rapport kan de leerkracht de voortuitgang van het kind zien door het kind te vergelijken met zichzelf (eerdere registratie) en met wat van een kind van die leeftijd verwacht mag worden (in KIJK!)

Op het groepsrapport wordt zichtbaar hoe de groep zich als geheel ontwikkelt en wat de effecten zijn van het geboden onderwijsaanbod. Tevens wordt inzichtelijk gemaakt of bepaalde ontwikkelingsgebieden extra stimulans nodig hebben.
Met het groepsoverzicht worden de onderwijsbehoeften van ieder kind in beeld gebracht.
Op basis van het groepsrapport en het groepsoverzicht wordt het groepsplan en groepsoverzicht opgesteld, met gerichte activiteiten om de kinderen verder te brengen in hun ontwikkeling.

Deze stappen herhalen zich. Dit stemt overeen met de cyclus van het handelingsgericht werken (HGW).

3.2. Kijk! in groep 3 t/m 8

In groep 3 tot en met 8 wordt door middel van KIJK! op Sociale Competentie de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen gevolgd. Het instrument is gebaseerd op KIJK!
Kijk! bevat signaleringslijsten, ontwikkelschetsen en journaalactiviteiten voor groep 3-4, 5-6 en groep 7-8. Tussen de signaleringslijst, de ontwikkelschets en de journaalactiviteiten bestaat een koppeling.
De signaleringslijst bestaat uit 3 domeinen: intrapersoonlijke ontwikkeling, interpersoonlijk ontwikkeling en maatschappelijke betrokkenheid. Door gelaagde observatieniveaus van globaal naar gedetailleerd is deze lijst eenvoudig in te vullen. De resultatenweergave van de signalering vindt plaats op kindniveau, groepsniveau en schoolniveau.
In elke doelgroep kan door middel van ontwikkelschetsen direct worden gewerkt aan de sociale competentie van kinderen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de journaalactiviteiten.

In het leerlingvolgsysteem Parnassys worden de onderwijsbehoeften van ieder kind verwerkt.
Op basis van het KIJK! groepsrapport worden de behoeften per kind duidelijk en in beeld gebracht, tevens worden gerichte activiteiten om de kinderen verder te brengen in hun ontwikkeling hierin verwerkt.

Deze stappen herhalen zich. Dit stemt overeen met de cyclus van het handelingsgericht werken (HGW).

4. **(ANTI) Pestprotocol**

In dit document wordt beschreven wat IKC De Eglantier doet om pesten te voorkomen en op te lossen.

Preventieve en curatieve schoolaanpak ten aanzien van pesten op school

Het voorkomen van pesten (preventieve aanpak)
Onze school stelt het pesten in het kader van een negatieve ontwikkeling in de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen.
Daarom is het voor de school een belangrijke zaak de sociaal-emotionele ontwikkeling van zowel het individuele kind als van de groep goed te volgen. Dit valt onder de dagelijkse verantwoordelijkheid van de leerkracht door middel van observatie van gedrag van leerlingen.
Om deze observatie meer gericht en structureel te laten plaatsvinden, wordt 2 maal per schooljaar de observatielijst Kijk! op Sociale Competentie ingevuld.
Deze lijsten worden door de leerkrachten geanalyseerd en in het bouwoverleg toegelicht.
De leerkrachten bespreken hier tevens hun plan van aanpak t.a.v. de hele groep en subgroepjes.
T.a.v. opvallende individuele leerlingen stelt de leerkracht i.o.m. de intern begeleider een plan van aanpak op.

Het bestrijden van pesten (curatieve aanpak)
Wanneer het verschijnsel pesten zich voordoet in de groep volgt dit ons inziens voort uit een gemis aan sociale en emotionele vaardigheden, zowel bij de pester, het slachtoffer en de zwijgende meerderheid die het pestgedrag tolereert.
Kinderen moeten in de gelegenheid worden gesteld sociaal gedrag te leren. De school geeft hieraan sturing door gerichte coöperatieve werkvormen (klassenbouwers en teambouwers) aan te bieden, door met leerlingen probleemoplossende situaties te creëren, etc.
Het uitgangspunt hierbij is dat kinderen leren samenwerken, leren verschillen accepteren, leren verantwoordelijk te zijn voor een prettig groepsklimaat, etc.
Het kringgesprek, een rollenspel, het groepswerk vinden wij daarbij goede werkvormen voor de leerkracht.
Ook wat betreft het emotionele gedrag van de leerling en de daarbij behorende ontwikkeling mag en moet aan het kind leerstof worden aangeboden.
Vertaald naar de pester betekent het dat dit kind moet leren dat samen spelen plezier geeft; vertaald naar de gepeste betekent dit dat dit kind moet leren opkomen voor zichzelf.

Het pedagogisch klimaat in de groep en in de school moet voor kinderen veilig en uitnodigend zijn.
Voor de school is daarbij een goed contact met de ouders, de vrijwilligers en de overblijfkrachten, over de sociale en emotionele ontwikkeling van het kind heel belangrijk.
Het luisterend en open oor van de leerkracht is een voorwaarde daartoe.
Daarnaast vinden we het ook belangrijk dat ouders, met de intern begeleider van de school knelpunten en/of problemen kunnen bespreken.

Wanneer ondanks deze preventieve aanpak toch pestgedrag op school of in de groep gesignaleerd wordt, willen we als school adequaat reageren. Het pestgedrag wordt onverbloemd genoemd en niet getolereerd.
Ouders van pester en gepeste worden op de hoogte gebracht, mogelijkheden om het pestgedrag uit de wereld te helpen worden besproken.
In de groep wordt ook de zwijgende meerderheid op haar verantwoordelijkheid gewezen en worden er afspraken gemaakt en/of herhaald over hoe je te gedragen als het pesten gezien wordt.

Voor de uitwerking van de curatieve aanpak maken wij gebruik van de z.g. vijfsporenaanpak.
Vijf Sporen Aanpak
- **de pester**
- **de gepeste**
- **de zwijgende meerderheid**
- **de ouders**
- **de leerkracht**

De pester
Individueel gesprek leerkracht en pester, waarin de leerkracht het kind ruimte biedt zijn/haar gevoelens te benoemen en bespreken. M.a.w. het kind moet zich veilig blijven voelen.

De gepeste
Individueel gesprek leerkracht en gepeste, waarbij de school aansluit bij de positieve zelfgevoelens van de gepeste.

De zwijgende meerderheid
Het klassengesprek. Pesten is een groepsverschijnsel, de zwijgende meerderheid wordt erbij betrokken en gewezen op hun verantwoordelijkheid.
Afspraken met de groep maken over wat te doen als pesten wordt gesignaleerd

- zelf reageren door b.v. de pester op zijn/haar gedrag aan te spreken of de gepeste ondersteunen
- de leerkracht informeren

Ouders

- Gesprek tussen de leerkracht en de ouders van het gepeste kind, waarbij over en weer informatie verstrekt wordt over het gedrag van het kind met de intentie in te schatten hoe de weerbaarheid van het kind vergroot kan worden.
- Gesprek tussen de leerkracht en de ouders van de pester, waarbij we mogelijke oorzaken van het pestgedrag boven tafel willen krijgen en de mogelijkheden bespreken om het kind positief te beïnvloeden.

De leerkracht
Wat gebeurt er in de groep om het pestgedrag uit de wereld te krijgen

- het gezamenlijk opstellen/herhalen klassenregels
- het nakomen van de gemaakte afspraken
- in overleg met de interne begeleider afspraken maken welke werkvormen aan bod kunnen komen: rollenspel, kringgesprek, lespakket(ten) etc.
- de leerkracht vermeldt incidenten in parnassys bij de pesters/gepeste.
- de leerkracht informeert de overblijfkrachten van de betrokken kinderen

Digitaal pesten;
Tegenwoordig wordt er veel tijd achter de computer doorgebracht op facebook, whatsApp enz. Het kan dus voorkomen dat er kinderen via het internet gepest worden.
Wat kunnen wij als school hier tegen doen?:

- Op school zitten de leerlingen niet achter hun e-mail, facebook, whatsApp enz.
- Er wordt overlegd met de leerkracht op welke site leerlingen mogen.
- Wordt er thuis via internet gepest dan wordt dit besproken met de ouders van de desbetreffende leerlingen.
- Er wordt een klassengesprek met de groep aangegaan waarin wordt uitgesproken hoe je met elkaar digitaal communiceert. Bij herhaaldelijk pestgedrag worden en digitale afspraken gemaakt hoe met elkaar om te gaan.
- Ouders worden van het bovenstaande op de hoogte gebracht via de mail, met de vraag met hun kind hierover te spreken en eventueel aan te spreken.

Leerlingen, leerkrachten, vrijwilligers en ouders/verzorgers moeten zich veilig kunnen voelen op IKC De Eglantier. Als er sprake is van pestgedrag, is de veiligheid in gevaar. Vanaf dat moment gaat ons stappenplan in werking.
Iedere volgende stap in het stappenplan wordt gezet als eerdere stappen niet naar wens zijn verlopen. Waar gesproken wordt over ‘het kind’ kan dit in voorkomende gevallen ook ‘de kinderen’ gelezen worden.

Stap 1	Kinderen lossen (pest) problemen onderling op, eventueel met de hulp van de leerkracht. Bij stelselmatige herhaling wordt hiervan een aantekening in Parnassys gemaakt.

Stap 2	Bij aanhoudende (pest) problemen gaat de leerkracht in gesprek met het kind dat pestgedrag vertoont en/of het kind dat daar het slachtoffer van is. De leerkracht maakt afspraken met het kind en legt deze afspraken vast. Deze afspraken worden (telefonisch) gecommuniceerd naar ouders/verzorgers. De leerkracht maakt hiervan een notitie in Parnassys en belt na een periode van 3 weken met de ouders om de stand van zaken te evalueren. De Intern Begeleider wordt hiervan door de leerkracht op de hoogte gebracht.
Stap 3	De leerkracht gaat in gesprek met het kind dat pest gedrag vertoont en/of het kind dat daar het slachtoffer van is. Bij dit gesprek zijn de ouders/verzorgers van het betrokken kind aanwezig en de Intern Begeleider. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt en ondertekend door alle aanwezigen. Dit verslag wordt in het dossier bewaard en er wordt een handelingsplan opgesteld. In het handelingsplan wordt een doel geformuleerd dat binnen een periode van 6-8 werkweken moet worden bereikt. Ouders/verzorgers worden gewezen op stap 4 in het (anti) pestprotocol.
Stap 4	De leerkracht gaat in gesprek met de ouders van het kind dat pestgedrag vertoont en/of het kind dat daar het slachtoffer van is. Bij dit gesprek is de intern begeleider aanwezig. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt en ondertekend door alle aanwezigen. Het handelingsplan heeft bij het evalueren onvoldoende resultaat gehad er wordt een aangepast plan geschreven. De intern begeleider brengt de directie op de hoogte. Ouders worden op de hoogte gesteld van stap 5.
Stap 5	De leerkracht gaat in gesprek met de ouders van het kind dat pestgedrag vertoont en/of het kind dat daar het slachtoffer van is. Bij dit gesprek is de intern begeleider en directie aanwezig. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt en ondertekend door alle aanwezigen. Dit verslag wordt in het dossier bewaard en er wordt een handelingsplan (voor een werkperiode van 6-8 werkweken) opgesteld. Er is wekelijks overleg tussen ouders, leerkracht, intern begeleider en directie. Tijdens dit overleg wordt het verloop van de week besproken. Ouders/verzorgers worden gewezen op stap 6.
Stap 6	De directie gaat in gesprek met de ouders van het kind dat pestgedrag vertoont en/of het kind dat daar het slachtoffer van is. Bij dit gesprek is de leerkracht aanwezig. Van dit gesprek wordt op een verslag gemaakt en ondertekend door alle aanwezigen. Dit verslag wordt in het dossier bewaard. De intentie van de school tot (tijdelijke) uitplaatsing van de groep wordt bekend gemaakt. De leerplichtambtenaar en het bevoegd gezag worden op de hoogte gesteld. Ouders/verzorgers worden gewezen op stap 7.
Stap 7	Als het resultaat van bovengenoemde stappen niet voldoende geacht wordt en het kind weer ongewenst gedrag vertoont, zal overgegaan worden tot schorsing voor één dag. Deze beslissing wordt door de directie (locatie directeur/cluster directeur) genomen in overleg met het bevoegd gezag. De ouders worden, samen met de leerkracht, door het directielid voor een gesprek op school uitgenodigd. Daarnaast ontvangen de ouders schriftelijk een bevestiging van de schorsing met de motivering. Er vindt overleg plaats met de leerplichtambtenaar en de inspectie wordt geïnformeerd over het probleem en de genomen maatregelen.
Stap 8	Indien de schorsing geen effect heeft en het kind nog steeds ongewenst gedrag vertoont, zal er tot langere schorsing worden overgegaan. Deze schorsing bedraagt maximaal vijf schooldagen. De ouders worden voor een vervolggesprek uitgenodigd en ontvangen een schriftelijke bevestiging van de schorsing en een motivering daarvan. Er vindt vervolgoverleg plaats met de leerplichtambtenaar en het bevoegd gezag. De inspecteur van het onderwijs wordt geïnformeerd.

Stap 9 Indien ook deze schorsing geen effect heeft of als sprake is van een zodanig ernstige situatie, bijvoorbeeld wanneer een leerling die als gevolg van ernstige gedragsproblemen de gang van zaken op school ernstig in gevaar brengt, zal een verwijderingsprocedure in werking gezet worden. Dit is een maatregel waartoe slechts in het uiterste geval, als alle andere maatregelen niet geholpen hebben, besloten zal worden. Dit gedrag zal zo snel mogelijk gemeld worden aan de leerplichtambtenaar. Van wangedrag is bijvoorbeeld sprake als een leerling:

- de voorschriften van de school overtreedt. (omgangsvormen; ordeverstoring; ongeoorloofd verzuim etc)
- algemene fatsoensnormen schendt, hetzij direct tijdens schoolactiviteiten, hetzij daarbuiten als het de school niettemin rechtstreeks betreft.

5. Protocol ongewenst gedrag

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan wij het vertonen van ernstig ongewenst gedrag zoals:

- een leerling die de leerkracht een grote mond geeft of uitscheldt;
- een leerling die weigert opdrachten uit te voeren;
- een leerling die ongewenst of onbehoorlijk gedrag vertoont.
- een leerling die lichamelijk geweld gebruikt jegens anderen.
- een leerling die ongeoorloofd taalgebruik hanteert.

Leerlingen, leerkrachten en ouders/verzorgers moeten zich veilig kunnen voelen op IKC De Eglantier. Als er sprake is van een conflict en/of pestgedrag, is de veiligheid in gevaar. Vanaf dat moment gaat ons stappenplan in werking.
Iedere volgende stap in het stappenplan wordt gezet als eerdere stappen niet naar wens zijn verlopen. Waar gesproken wordt over ‘het kind’ kan dit in voorkomende gevallen ook ‘de kinderen’ gelezen worden.
Als er sprake is van een uitzonderlijk incident of incidenten waarbij de veiligheid van leerling, leerkracht en/of ouder in gevaar is dan kan de directie van De Eglantier in overleg met betreffende personen en ouders ervoor kiezen bepaalde stappen over te slaan. Hierdoor kan een leerling per direct worden geschorst.

Stap 1 Kinderen lossen problemen onderling op, eventueel met de hulp van de leerkracht. Bij stelselmatige herhaling wordt hiervan een aantekening in Parnassys gemaakt.

Stap 2 Bij aanhoudende problemen gaat de leerkracht in gesprek met het kind dat grensoverschrijdend gedrag vertoont en/of het kind dat daar het slachtoffer van is. De leerkracht maakt afspraken met het kind en legt deze afspraken vast. Deze afspraken worden (telefonisch) gecommuniceerd naar ouders/verzorgers. De leerkracht maakt hiervan een notitie in Parnassys en belt na een periode van 3 weken met de ouders om de stand van zaken te evalueren. De Intern Begeleider wordt hiervan door de leerkracht op de hoogte gebracht.

Stap 3 De leerkracht gaat in gesprek met het kind dat grensoverschrijdend gedrag vertoont en/of het kind dat daar het slachtoffer van is. Bij dit gesprek zijn de ouders/verzorgers van het betrokken kind aanwezig en de Intern Begeleider. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt en ondertekend door alle aanwezigen. Dit verslag wordt in het dossier bewaard en er wordt een handelingsplan opgesteld. In het handelingsplan wordt een doel geformuleerd dat binnen een periode van 6-8 werkweken moet worden bereikt. Ouders/verzorgers worden gewezen op stap 4 in het gedragsprotocol.

Stap 4 De leerkracht gaat in gesprek met de ouders van het kind dat grensoverschrijdend gedrag vertoont en/of het kind dat daar het slachtoffer van is. Bij dit gesprek is de intern begeleider aanwezig. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt en ondertekend door alle aanwezigen. Het handelingsplan heeft bij het evalueren onvoldoende resultaat gehad er wordt een aangepast plan geschreven. De intern begeleider brengt de directie op de hoogte. Ouders worden op de hoogte gesteld van stap 5.

Stap 5 De leerkracht gaat in gesprek met de ouders van het kind dat grensoverschrijdend gedrag vertoont en/of het kind dat daar het slachtoffer van is. Bij dit gesprek is de intern begeleider en directie aanwezig. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt en ondertekend door alle aanwezigen. Dit verslag wordt in het dossier bewaard en er wordt een handelingsplan (voor een werkperiode van 6-8 werkweken)opgesteld. Er is wekelijks overleg tussen ouders, leerkracht, intern begeleider en directie. Tijdens dit overleg wordt het verloop van de week besproken. Ouders/verzorgers worden gewezen op stap 6.

Stap 6 De directie gaat in gesprek met de ouders van het kind dat grensoverschrijdend gedrag vertoont en/of het kind dat daar het slachtoffer van is. Bij dit gesprek is de leerkracht aanwezig. Van dit gesprek wordt op een verslag gemaakt en ondertekend door alle aanwezigen. Dit verslag wordt in het dossier bewaard. De intentie van de school tot (tijdelijke) uitplaatsing van de groep wordt bekend gemaakt. De leerplichtambtenaar en het bevoegd gezag worden op de hoogte gesteld. Ouders/verzorgers worden gewezen op stap 7.

Stap 7 Als het resultaat van bovengenoemde stappen niet voldoende geacht wordt en het kind weer ongewenst gedrag vertoont, zal overgegaan worden tot schorsing voor één dag. Deze beslissing wordt door de directie (locatie directeur/cluster directeur) genomen in overleg met het bevoegd gezag. De ouders worden, samen met de leerkracht, door het directielid voor een gesprek op school uitgenodigd. Daarnaast ontvangen de ouders schriftelijk een bevestiging van de schorsing met de motivering. Er vindt overleg plaats met de leerplichtambtenaar en de inspectie wordt geïnformeerd over het probleem en de genomen maatregelen.

Stap 8 Indien de schorsing geen effect heeft en het kind nog steeds ongewenst gedrag vertoont, zal er tot langere schorsing worden overgegaan. Deze schorsing bedraagt maximaal vijf schooldagen. De ouders worden voor een vervolggesprek uitgenodigd en ontvangen een schriftelijke bevestiging van de schorsing en een motivering daarvan. Er vindt vervolgoverleg plaats met de leerplichtambtenaar en het bevoegd gezag. De inspecteur van het onderwijs wordt geïnformeerd.

Stap 9 Indien ook deze schorsing geen effect heeft of als sprake is van een zodanig ernstige situatie, bijvoorbeeld wanneer een leerling die als gevolg van ernstige gedragsproblemen de gang van zaken op school ernstig in gevaar brengt, zal een verwijderingsprocedure in werking gezet worden. Dit is een maatregel waartoe slechts in het uiterste geval, als alle andere maatregelen niet geholpen hebben, besloten zal worden. Dit gedrag zal zo snel mogelijk gemeld worden aan de leerplichtambtenaar. Van wangedrag is bijvoorbeeld sprake als een leerling:

- de voorschriften van de school overtreedt. (omgangsvormen; ordeverstoring; ongeoorloofd verzuim etc)
- algemene fatsoensnormen schendt, hetzij direct tijdens schoolactiviteiten, hetzij daarbuiten als het de school niettemin rechtstreeks betreft.

Ook ernstig wangedrag van de ouders jegens leerkrachten, medewerkers, directies of andere ouders en kinderen van de scholen binnen de vereniging, kan een reden zijn om tot verwijdering van een leerling over te gaan.

Gedurende het overleg over de definitieve verwijdering wordt de leerling geschorst. De schorsing duurt dan net zo lang als de tijd die nodig is om te komen tot een beslissing over de eventuele verwijdering.

De procedure tot verwijdering van een leerling is:

- Het bevoegd gezag hoort de betrokken groepsleerkracht.
- Het bevoegd gezag deelt de ouders aangetekend en gemotiveerd het voornemen tot verwijdering mee en nodigt hen uit om gehoord te worden over dit voornemen.
- Er is contact met de leerplichtambtenaar en de inspectie van onderwijs.

- De ouders worden gehoord en in de gelegenheid gesteld hun zienswijze kenbaar te maken. Van de maatregel en het gesprek met de ouders wordt een verslag opgemaakt.
- Indien het horen niet zodanig nieuwe gezichtspunten oplevert dat er reden is om op het voornemen tot verwijdering terug te komen, deelt het bevoegd gezag schriftelijk per aangetekende brief het besluit tot verwijdering aan de ouders mee. Ook worden de ouders in deze brief op de mogelijkheid gewezen om binnen 6 weken bezwaar aan te tekenen bij het bevoegd gezag. Dit bezwaar heeft geen schorsende werking ten aanzien van het besluit tot verwijdering.
- Het bevoegd gezag moet vervolgens gedurende acht weken zoeken naar een andere school. Deze contacten moeten schriftelijk vastgelegd zijn. Gedurende de tijd, die de leerling thuis zit, moet er worden zorggedragen voor huiswerk.
- Als ouders geen bezwaar aantekenen wordt het besluit na 6 weken definitief.
- Als ouders bezwaar aantekenen moeten ze worden gehoord. Binnen vier weken, na het ontvangen van het bezwaar, moet het bevoegd gezag de ouders gemotiveerd en per aangetekende brief op de hoogte brengen van het besluit. De ouders leggen zich bij dit besluit neer.
- Indien de ouders zich niet bij het besluit neerleggen kunnen ze het aanvechten via de burgerrechter.

Dit protocol is geschreven als handleiding voor het team.

Vanaf stap 3 wordt bij ieder gesprek de volgende stap mondeling toegelicht. In het gedragsprotocol van de school wordt bij stap 1 vermeld wat de acties zijn als het kind herhaaldelijk ongewenst gedrag vertoont. Dit herhaaldelijk ongewenst gedrag hebben wij in het schoolspecifieke protocol in kaart gebracht in stap 1 t/m 3.

Mocht een leerling als gevolg van ernstige gedragsproblemen de gang van zaken op school ernstig in gevaar brengen, kan het noodzakelijk zijn om handelingsplannen vroegtijdig te evalueren en/of te onderbreken. Ook kunnen de afspraken over de evaluatie of vervolgstappen afwijken van het protocol wanneer dit noodzakelijk is. Deze wijziging zal altijd worden vastgelegd in het verslag.

Vanaf het moment dat de directie direct betrokken is bij de procedure wordt in overleg bepaald welke maatregelen het meest geschikt zijn.

6. **Algemeen stappenplan**

	Wie	**Registratie**	**Melding**
Stap 1	Leerlingen lossen probleem onderling op. Eventueel met behulp leerkracht	Eventueel aantekening Parnassys	
Stap 2	De leerkracht gaat in gesprek met de leerling(en) en/of klas. De problemen worden besproken en afspraken worden gemaakt.	Afspraken worden vastgelegd in Parnassys	Ouders worden gebeld IB'er wordt op de hoogte gebracht.
Stap 3	De leerkracht gaat in gesprek met het kind, ouders en IB'er. Er worden afspraken gemaakt en HP1 opgesteld.	Afspraken en HP1 worden ondertekend en vastgelegd in Parnassys	Terugkoppeling naar ouders na 3 weken. Terugkoppeling na 6-8 weken.
Stap 4	Doelen uit HP1 zijn niet behaald. De leerkracht gaat in gesprek met het kind. Ouders, IB'er zijn aanwezig.	Evaluatie wordt ondertekend en vastgelegd.	IB brengt directie op de hoogte. Ouders wijzen op volgende stap protocol
Stap 5	De leerkracht gaat in gesprek met de ouders. IB en directie aanwezig.	Afspraken en HP2 worden ondertekend en vastgelegd in Parnassys	Wekelijks terugkoppeling naar ouders. Ouders wijzen op volgende stap protocol
Stap 6	Doelen uit HP2 zijn niet behaald. De directie gaat in gesprek met het ouders. Leerkracht en, IB'er zijn aanwezig.	Evaluatie HP2 wordt ondertekend en vastgelegd.	Intentie tot uitplaatsing wordt aan ouders bekend gemaakt. Leerplichtambtenaar en bevoegd gezag worden op de hoogte gebracht. Ouders wijzen op volgende stap protocol.
Stap 7	Schorsing voor 1 dag. Beslissing directie i.o.m. bevoegd gezag. Gesprek directie waarbij leerkracht en ouders aanwezig zijn.	Vastlegging in Parnassys	Schriftelijk bericht naar ouders over schorsing met motivering. Overleg met leerplichtambtenaar. Inspectie wordt geïnformeerd.
Stap 8	Vervolggesprek directie met ouders Langere schorsing (max. 5 dagen) Vervolgoverleg met leerplichtambtenaar en bevoegd gezag.	Vastlegging in Parnassys	Schriftelijke bevestiging met motivatie. Inspecteur onderwijs wordt geïnformeerd.
Stap 9	Verwijderingsprocedure wordt in gang gezet Gedurende de procedure is de leerling geschorst.	Vastlegging in Parnassys	Melding leerplichtambtenaar

Stappenplan en acties n.a.v. incidenten:

1e en 2e incident: Zowel bij het 1e als 2e incident wordt er telefonisch contact opgenomen met ouders. Zowel bij 1e als 2e incident mag het kind de eerst volgende pauze niet buitenspelen
3e incident: Na het 3e incident worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht. Na het 3e incident gaat de leerling een halve dag buiten de klas werken.
4e incident: Na het 4e incident worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met leerkracht en directie. Na het 4e incident gaat de leerling een halve dag buiten de klas werken.
5e incident: Na het 5e incident worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met leerkracht en directie. Eventuele schorsing wordt besproken.
Na het 5e incident gaat de leerling een hele dag buiten de klas werken.

Stappenplan en acties n.a.v. uitstapjes:
Wanneer er tijdens een uitstapje een incident plaatsvindt mag de leerling het daaropvolgende uitstapjes niet mee.
Wanneer er wederom een incident plaatsvindt mag de leerling de rest van het jaar niet meer mee op uitstapje.

Bij dit protocol kunnen de volgende personen ingeschakeld worden.

Vertrouwenspersoon/Contactpersoon
Op het moment dat er iets ernstigs aan de hand is of als ouders/verzorgers er ook met de directie niet uitkomen, kunnen ouders contact opnemen met onze vertrouwens/contactpersoon, Sandra van Karsen.

De vertrouwens/contactpersoon op school is het eerste aanspreekpunt bij meldingen en klachten over ongewenste omgangsvormen (seksuele intimidatie, pesten, discriminatie, agressie en geweld). De vertrouwenspersoon is er voor zowel leerlingen, ouders als personeel. Leerlingen, ouders/verzorgers, vrijwilligers en personeel kunnen de vertrouwenspersoon om hulp vragen of als u er informele klacht zijn en deze met de school wil oplossen. De vertrouwenspersoon wijst de weg en kan adviseren.

Anti- Pest coördinator
De anti-pest coördinator van De Eglantier, Danielle Kunz (Intern begeleider) brengt de verschillende activiteiten met betrekking tot pesten in kaart. Zij is verantwoordelijk voor het up-to-date houden van het gedragsprotocol en het materiaal en literatuur omtrent pesten.
Verder zorgt zij ervoor op de hoogte te zijn van de stand van zaken omtrent de anti-pest methoden en adviseert directie hieromtrent.

Aandachtsfunctionaris:
Voor klachten over kindermishandeling en huiselijk geweld zoals seksuele intimidatie, seksueel misbruik, ernstig psychisch of fysiek geweld, verwaarlozing, eer gerelateerd geweld, meisjesbesnijdenis en huwelijksdwang kan er contact worden opgenomen met de aandachtsfunctionaris bij ons op school, Danielle Kunz (Intern begeleider).